

TEZA:

1. Czyny obwinionego radcy prawnego, polegające na uchybieniu terminowi do złożenia apelacji oraz nie dochowaniu należytej staranności przy składaniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji są deliktami dyscyplinarnymi nienależytego wykonywania zawodu.
2. Przedmiotem zaskarżenia może być wyłącznie brak rozstrzygnięcia, które sąd niższej instancji miał obowiązek rozstrzygnąć, a czego nie uczynił. Jeżeli natomiast dany czyn nie był w ogóle znany na etapie dochodzenia i nie był objęty wnioskiem rzecznika dyscyplinarnego o wydanie orzeczenia bez przeprowadzenia rozprawy, to nie mógł być on przedmiotem wyrokowania przez sąd dyscyplinarny pierwszej instancji.
3. Pokrzywdzona, należycie powiadomiona o terminie posiedzenia, nie sprzeciwiła się rozpoznaniu sprawy bez przeprowadzenia rozprawy, a zatem nie został naruszony przepis art. 343 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt: WO-9/22

ORZECZENIE

z dnia 24 marca 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie
:

Przewodniczący: S WSD Michał Rajski

Sędziowie: S WSD Monika Klonowska
S WSD Przemysław Ciszak -sprawozdawca

Protokolant: Piotr Ciepíński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Moniki Marukiewicz
po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2022 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy radcy prawnego H. P., wpisanego na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę
Okręgową Izby Radców Prawnych pod numerem wpisu (...),

obwinionego o to, że:

1. w okresie od dnia 8 sierpnia 2018 r. do 22 sierpnia 2018 r. w (...), w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom etyki zawodowej w ten sposób, że występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w (...) sygn. akt I Ns 169/17 nie dochował należytej staranności

wykonując czynności zawodowe, przez co nie złożył we wskazanym terminie środka odwoławczego i tym samym uchybił terminowi do wniesienia apelacji w przedmiotowej sprawie, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

2. w dniu 23 sierpnia 2018 r. w (...), występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w (...) sygn. akt I Ns 169/17 nie dochował należytej staranności i wykonując czynności zawodowe poprzez nie dołączenie do wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji stosownego zaświadczenia lekarza sądowego, co skutkowało oddaleniem tego wniosku z winy uczestniczki na mocy postanowienia Sądu z dnia 5 września 2018 r. utrzymaniem następnie w mocy postanowienia Sądu Okręgowego w (...) dnia 20 listopada 2018 r., tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

na skutek odwołania pokrzywdzonej T. S. z dnia 13 grudnia 2021 r. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych z dnia 19 sierpnia 2021 r. sygn. akt OSD-51/21

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie.

2. na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (**dalej również jako: OSD**) z dnia 19.08.2021 r., w sprawie o sygn. akt OSD 51/21, radcę prawnego H. P. uznano za winnego popełnienia dwóch przewinień dyscyplinarnych, polegających na tym, że: (1) w okresie od dnia 8 sierpnia 2018 r. do 22 sierpnia 2018 r. w (...), w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom etyki zawodowej w ten sposób, że występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w (...) sygn. akt I Ns 169/17 nie dochował należytej staranności wykonując czynności zawodowe, przez co nie złożył we wskazanym terminie środka

odwoławczego i tym samym uchybił terminowi do wniesienia apelacji w przedmiotowej sprawie, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego; (2) w dniu 23 sierpnia 2018 r. w (...), występując jako pełnomocnik T. S. w postępowaniu cywilnym przed Sądem Rejonowym w (...) sygn. akt I Ns 169/17 nie dochował należytej staranności i wykonując czynności zawodowe poprzez nie dołączenie do wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji stosownego zaświadczenia lekarza sądowego, co skutkowało oddaleniem tego wniosku z winy uczestniczki na mocy postanowienia Sądu z dnia 5 września 2018 r. utrzymaniem następnie w mocy postanowienia Sądu Okręgowego w (...) z dnia 20 listopada 2018 r., tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, 8 i 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Za popełnienie każdego z ww. przewinień OSD wymierzył obwinionemu radcy prawnemu H. P. karę dyscyplinarną upomnienia i jednocześnie OSD wymierzył obwinionemu karę łączną upomnienia.

Pismem z dnia 13.12.2021 r., pokrzywdzona T. S. wniosła w terminie odwołanie od wyroku OSD z dnia 19.08.2021 r., zarzucając że obwiniony radca prawny H. P. nie został skazany przez OSD za czyn w zakresie braku zawarcia z pokrzywdzoną umowy na obsługę prawną oraz nie wystawienie z tego tytułu paragonów fiskalnych. Dalej, pokrzywdzona zarzuciła, że dyscyplinarna kara upomnienia nałożona na radcę prawnego H. P. jest niewspółmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego. Ponadto, pokrzywdzona podniosła zarzut naruszenia przepisów postępowania wskazując, iż w przedmiotowej sprawie radca prawny H. P. nie powinien zostać skazany bez przeprowadzenia rozprawy, a powinien on zostać przesłuchany na rozprawie. Pokrzywdzona wniosła o ukaranie radcy prawnego H. P. karą zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres jednego roku.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie ustalił i zważył, co następuje.

Odwołanie pokrzywdzonej T. S. z dnia 13.12.2021 r. nie zasługuje na uwzględnienie, a w konsekwencji orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 19.08.2021 r., sygn. akt OSD-51/2, należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z art. 74¹ pkt 1 Ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej: Ustawa o radcach prawnych) w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Artykuł 425 § 1-3 kpk stanowi,

że od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy.

Orzeczenie można zaskarżyć w całości lub w części. Można także zaskarżyć brak określonego rozstrzygnięcia. Przedmiotem zaskarżenia może być również samo uzasadnienie orzeczenia. Odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Ograniczenie to nie dotyczy oskarżyciela publicznego.

Nadto, po myśli art. 433 § 1-2 kpk sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 kpk. Sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Wreszcie, zgodnie z dyspozycją art. 437 § 1-2 kpk po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 kpk lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

W odwołaniu z dnia 13.12.2021 r. pokrzywdzona nie wskazała precyzyjnie zakresu, w jakim zaskarża wyrok OSD, niemniej z treści złożonego odwołania, w tym również jego uzasadnienia wynika, że zaskarżeniem objęta została część orzeczenia OSD dotycząca kary nałożonej na obwinionego r.pr. H. P., zarzucając rażąco niewspółmierność zastosowanej kary dyscyplinarnej do popełnionego przewinienia. Przy czym pokrzywdzona, dodatkowo czyni zarzut naruszenia przepisów postępowania, poprzez dopuszczenie do wydania orzeczenia w sprawie bez przeprowadzenia rozprawy z udziałem obwinionego radcę prawnego H. P., a nadto stawia zarzut nie rozpoznania i objęcia postępowaniem czynu polegającego na nie zawarciu przez obwinionego r.pr. H. P. umowy z pokrzywdzoną oraz nie wystawienie z tytułu rozliczenia paragonu fiskalnego. Ostatecznie, pokrzywdzona wnosi o zmianę wydanego orzeczenia poprzez ukaranie obwinionego r.pr. H. P. karą dyscyplinarną zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres jednego roku.

Do złożonego przez pokrzywdzoną odwołania oraz postawionych w nim zarzutów nie odniósł się obwiniony r.pr. H. P., który nie stawiał się również na posiedzeniu, prawidłowo powiadomiony o

terminie. Pismem z dnia 14.03.2022 r. obwiniony H. P. powiadomił Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych o swojej nieobecności na posiedzeniu, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o utrzymanie nałożonej na niego kęty upomnienia. Na posiedzenie nie stawiła się również pokrzywdzona T. S., prawidłowo powiadomiona o terminie.

Uczestnicząca w posiedzeniu Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego KIRP wniosła o utrzymanie w mocy orzeczenia OSD.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny po zapoznaniu się wnikliwie z treścią zgromadzonego materiału dowodowego nie przychyła się do zarzutów podniesionych w treści odwołania złożonego przez pokrzywdzoną T. S.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego braku rozpoznania przez OSD czynu obwinionego polegającego na nie zawarciu z pokrzywdzoną umowy na obsługę prawną i nie wystawienie paragonów fiskalnych z tytułu rozliczenia się z pokrzywdzoną, stwierdzić należy iż wskazany przez pokrzywdzoną czyn nie mógł być przedmiotem rozpoznania przez OSD. Powyższe wynika z faktu, iż pokrzywdzona w swoim piśmie z dnia 27.02.2019 r. pn. Zgłoszenie podjęcia czynności dyscyplinarnych (k. 1-3), w którym opisała naruszenia, których w jej ocenie dopuścił się obwiniony r.pr. H. P. w związku z reprezentowaniem pokrzywdzonej w postępowaniu sądowym w sprawie o zasiedzenie, nie powiadomiła o naruszeniu polegającym na braku zawarcia z pokrzywdzoną umowy oraz nie wystawienia z tego tytułu dokumentu fiskalnego. Pokrzywdzona nie zawiadamiała o popełnieniu przez obwinionego takiego czynu również na dalszym etapie dochodzenia, jak również na etapie postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP. W konsekwencji, czyn którego popełnienie zarzuca pokrzywdzona obwinionemu nie był przedmiotem badania w toku prowadzonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP dochodzenia oraz nie był objęty postanowieniem z dnia 23.04.2019 r. o przedstawieniu zarzutów (k. 65).

W związku z powyższym, zarzucany przez pokrzywdzoną czyn dotyczący braku zawarcia umowy pomiędzy obwinionym r.pr. H. P. a pokrzywdzoną, jak również brak wystawienia przez obwinionego paragonu fiskalnego z tytułu rozliczenia, nie został objęty wnioskiem o Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP z dnia 17.07.2019 r. o wydanie orzeczenia skazującego bez przeprowadzenia rozprawy (k.79), jak również ponownym wnioskiem o wydanie orzeczenia skazującego bez przeprowadzenia rozprawy z dnia 21.06.2021 r. (k. 125). W konsekwencji, wskazywany powyżej czyn nie został objęty orzeczeniem OSD OIRP z dnia 19.08.2021 r.

Uwzględniając powyższe, jak również mając na względzie przepis art. 425 § 1 kpk w zw. z 74¹ Ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym „Od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy”, stwierdzić należy, iż przedmiotem rozpoznania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych może być środek odwoławczy, który odnosi się do wydanego przez OSD orzeczenia, innymi słowy wnoszony przez uprawnioną osobę środek odwoławczy nie może odnosić się do kwestii, które w ogóle nie były przedmiotem rozstrzygnięcia OSD, z uwagi na to że nie były one objęte dochodzeniem prowadzonym przez Rzecznika Dyscyplinarnego. Wskazać przy tym należy, iż Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych byłby władny rozpoznać zarzut pokrzywdzonej dotyczący braku rozstrzygnięcia OSD we wskazanym zakresie, o ile czyn ten byłby na etapie dochodzenia przedmiotem zawiadomienia złożonego przez pokrzywdzoną, a następnie przedmiotem postanowienia o przedstawieniu zarzutów obwinionemu. Skoro zaś zarzucany przez pokrzywdzoną czyn nie był w ogóle przedmiotem dochodzenia, a konsekwentnie przedmiotem postępowania przed OSD, toteż nie może on być objęty zakresem zaskarżenia.

Jak wskazuje się w doktrynie „Przedmiotem zaskarżenia może być tylko brak jednostkowego rozstrzygnięcia o konsekwencjach prawnych przypisanego czynu, a zatem przepis ten nie obejmuje swoim zakresem braku rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu, gdy sąd w wyroku nie rozstrzygnął w przedmiocie odnośnie do jednego z zarzucanych oskarżonemu czynów (...). Brak określonego rozstrzygnięcia, który można zaskarżyć (w rozumieniu art. 425 § 2 zd. 2), to brak każdego rozstrzygnięcia, które miał obowiązek wydać sąd, a którego to obowiązku nie wypełnił. Inna interpretacja art. 425 § 2 zd. 2, w szczególności prowadząca do ograniczenia jego zastosowania tylko do "rozstrzygnięcia o konsekwencjach prawnych przypisanego czynu" stanowi uzupełnienie przepisu o treść, której ustawodawca nie wprowadził, a zatem jest niedopuszczalna.” (Kodeks postępowania karnego, Tom II, komentarz pod red. dr Dariusz Drajewicz, wyd. CH Beck, rok. 2020).

Jak z powyższego wynika, przedmiotem zaskarżenia może być wyłącznie brak rozstrzygnięcia, które sąd niższej instancji miał obowiązek rozstrzygnąć, a czego nie uczynił. Jeżeli natomiast dany czyn nie był w ogóle przedmiotem dochodzenia, to nie mógł być on przedmiotem wyrokowania przez sąd dyscyplinarny pierwszej instancji.

Odnosząc się do kolejnego z zarzutów stawianych przez pokrzywdzoną, a dotyczącego wydania w sprawie przez OSD orzeczenia bez przeprowadzenia rozprawy, na podstawie art. 335§1 kpk w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, wskazać należy iż zarzut ten również nie zasługuje na

uwzględnienie. Przede wszystkim należy wskazać, iż w toku prowadzonego dochodzenia, w dniu 17.07.2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP skierował do OIRP wnioski o wydanie orzeczenia skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie wobec obwinionego r.pr. H. P. uzgodnionej kary dyscyplinarnej upomnienia.

Zawiadomienie o skierowaniu powyższego wniosku do OIRP doręczone zostało pokrzywdzonej wraz z pouczeniem o przysługującej pokrzywdzonej uprawnieniach i obowiązkach. Pokrzywdzona, należycie powiadomiona o terminie posiedzenia, nie sprzeciwiła się rozpoznaniu sprawy bez przeprowadzenia rozprawy, a zatem nie został naruszony przepis art. 343 § 2 kpk w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym „Uwzględnienie wniosku jest możliwe tylko wówczas, jeżeli nie sprzeciwi się temu pokrzywdzony, należycie powiadomiony o terminie posiedzenia.”. Również na posiedzeniu OSD w dniu 27.08.2019 r., w którym uczestniczyła pokrzywdzona, nie sprzeciwiła się zaproponowanemu trybowi postępowania o ukaranie obwinionego bez przeprowadzenia rozprawy. Z uwagi na konieczność zwrócenia wniosku z dnia 17.07.2019 r. ze względu na jego brak formalny polegający na nie uzgodnieniu z obwinionym kar za poszczególne z zarzucanych obwinionemu czynów, zaszła konieczność ponownego wystąpienia przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP z wnioskiem o ukaranie obwinionego bez przeprowadzenia rozprawy. Wniosek taki został ponownie skierowany do OSD pismem z dnia 21.06.2021 r., wraz z zawiadomieniem pokrzywdzonej. Również w tym przypadku pokrzywdzona nie sprzeciwiła się wnioskowanemu przez Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP trybowi postępowania.

Uwzględniając powyższe, jak również mając na względzie fakt, iż w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki skierowania wniosku o ukaranie obwinionego bez przeprowadzenia rozprawy, o których mowa w art. 335 § 1 w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, toteż zarzut stawiany przez pokrzywdzoną nie może się ostać. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 335 § 1 kpk, stosowanym w niniejszej sprawie poprzez art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych:

„Jeżeli oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte, można zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności. Jeżeli zachodzi potrzeba oceny wiarygodności złożonych wyjaśnień, czynności dowodowych dokonuje się jedynie w niezbędnym do tego zakresie. (...). Prokurator, zamiast z aktem oskarżenia, występuje do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających również prawnie chronione interesy pokrzywdzonego. Uzgodnienie może

obejmować także wydanie określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu.”.

Jak wynika z analizy akt niniejszej sprawy, wszystkie opisane w przywołanym przepisie art. 335 § 1 kpk przesłanki zostały spełnione, zaś OSD w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 19.08.2021 r. w sposób szczegółowy odniósł się do formalnej, jak i merytorycznej strony złożonego wniosku, wypełniając tym samym wymogi wynikające z przepisów art. 335 § 1 oraz 343 kpk w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych.

W tym kontekście przytoczyć należy tezę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25.06.2020 r. (sygn. akt V KK 35/20), zgodnie z którą „Każdorazowo sąd rozpoznający wniosek prokuratora, złożony w trybie art. 335 § 1 KPK czy też art. 335 § 2 KPK, winien przeprowadzić kontrolę poprawności wszystkich zawartych w nim uzgodnień, zarówno pod względem zgodności ujawnionych dowodów z ustaleniami faktycznymi, prawidłowości zaproponowanej w nim kwalifikacji prawnej czynów, jak też wymiaru kary, środków karnych i wszelkich innych jego postanowień. Powinność ta wynika z treści art. 343 § 7 KPK. W przypadku zaś stwierdzenia przez sąd braku podstaw do uwzględnienia wniosku prokuratora sąd winien, w zależności od trybu, w jakim został złożony wniosek, zwrócić sprawę prokuratorowi albo rozpoznać sprawę na zasadach ogólnych.”.

Wobec spełnienia powyższych wymogów, zarzut pokrzywdzonej odnoszący się do przyjętego trybu rozpoznania przez OSD niniejszej sprawy na posiedzeniu, bez przeprowadzenia rozprawy, nie może się ostać.

Odnosząc się wreszcie do zarzutu pokrzywdzonej dotyczącego rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej upomnienia wymierzonej obwinionemu r.pr. H. P., która w ocenie pokrzywdzonej nie jest karą sprawiedliwą wobec popełnionego przewinienia dyscyplinarnego, stwierdzić należy że również w tym zakresie zarzut odwołania nie zasługuje na uwzględnienie, a w konsekwencji nie może być uwzględniony wniosek pokrzywdzonej w zakresie zmiany orzeczonej kary na karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres 1 roku.

Odnosząc się do podniesionego zarzutu wskazać należy na stanowisko wyrażane w doktrynie, zgodnie z którym „Uchybienie z art. 438 pkt 4 kpk w zakresie dotyczącym rażącej niewspółmierności oznacza znaczną dysproporcję pomiędzy wymierzoną karą, środkiem karnym lub nawiązką a taką represją, która powinna być wymierzona, aby w odczuciu społecznym uznana została za sprawiedliwą. Nie każda więc nietrafność wymiaru środka represji karnej uzasadnia zmianę orzeczenia. Zarzut rażącej niewspółmierności jest zasadny wtedy, gdy kara, środek karny lub nawiązka wprowadzi się w granicach ustawowego zagrożenia, ale nie uwzględnia w

sposób właściwy okoliczności dotyczących sądowego ich wymiaru (art. 53-56 kk). Zarzut ten może dotyczyć wyboru rodzaju kary, środka karnego, nawiązki lub innego środka albo ich wysokości, czy też niezastosowania np. instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.”. (Kodeks postępowania karnego, Tom II, komentarz pod red. dr Dariusz Drajewicz, wyd. CH Beck, rok. 2020).

Nie ulega przy tym wątpliwości, iż zastosowana przez OSD kara upomnienia mieści się w katalogu kar dyscyplinarnych określonym w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych. Wymierzając wskazaną karę upomnienia OSD winien zatem zważyć, czy kara ta - choć mieści się w granicach określonych w art. 65 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych -spełnia dyrektywy wymiaru kary określone w art. 53 § 1 i 2 kk w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym: „§ 1. Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

§ 2. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, zwłaszcza w razie popełnienia przestępstwa na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.”.

Jak wskazuje się orzecznictwie (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29.07.2021 r., sygn. akt II AKa 225/20 „Wyrażona w art. 53 § 1 KK zasada swobodnego uznania sędziowskiego oznacza, że sąd może swobodnie poruszać się w granicach wyznaczonych dolną i górną granicą zagrożenia karnego, niemniej jednak jego uznanie nie ma charakteru dowolnego, co oznacza, że sąd, podejmując decyzję, musi wziąć pod uwagę kilka dyrektyw, które de facto ograniczają jego swobodę w zakresie wymiaru kary. Zasada ta jest realizowana tym pełniej, im większą swobodę w zakresie wymiaru kary ustawa pozostawia sędziemu. Podkreślenie w ustawie swobody sędziowskiego uznania stanowi refleks konstytucyjnej zasady niezawisłości sędziowskiej i oznacza, że nikt i nic - poza samym sądem (i ustawowymi granicami) - nie może wpływać na rodzaj i wymiar kary. Ustawowe zagrożenie karą wyraża abstrakcyjne przekonanie ustawodawcy

o granicach społecznej szkodliwości danego przestępstwa, nagminności tego rodzaju przestępstw oraz względach prewencyjnych w zakresie zapobiegania przestępstw i względach na społeczne oddziaływania kar przez ustanowienie odpowiednio wysokiej sankcji karnej. Ustawowe zagrożenie karą wyznacza pierwszy etap wymierzania kary wobec konkretnego sprawcy, gdyż sąd powinien w tej fazie zdecydować, czy orzec karę w granicach ustawowego zagrożenia, czy też nadzwyczajnie ją złagodzić lub obostrzyć ze względu na okoliczności czynu, właściwości i warunki osobiste sprawcy, a także postawę oskarżonego i jego zachowanie po popełnieniu przestępstwa, w tym postawę procesową

Zgodnie zaś z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27.09.2021 r. (sygn. akt II AKa 252/20 „Zarzut rażącej niewspółmierności kary jako zarzut z kategorii ocen zasługuje na uwzględnienie wówczas gdy pomiędzy karą orzeczoną przez Sąd I instancji a karą jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowo zastosowanych dyrektyw wymiaru kary, istnieje wyraźna, istotna, „bijąca wręcz po oczach” różnica. Oznacza to, że zarzut określony w art. 438 pkt 4 KPK zasługuje na uwzględnienie wówczas gdy spełnione są łącznie dwa warunki. Pierwszy z nich to wskazana wyżej, wyraźna, istotna różnica pomiędzy karą orzeczoną a karą jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej, a drugi to stwierdzenie naruszenia przez sąd meriti dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 KK, co może nastąpić poprzez pominięcie określonych okoliczności o charakterze obciążającym lub łagodzącym lub też nie nadanie tym okolicznościom właściwego znaczenia przy określaniu rodzaju i wymiaru kary wobec osoby oskarżonej.”.

Jak wynika z powyższego, dolegliwość kary wymierzanej obwinionemu powinna uwzględniać przede wszystkim stopień winy, społecznej szkodliwości czynu, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do obwinionego. Okoliczności te zostały uwzględnione przez OSD przy wymiarze kary obwinionemu r.pr. H. P. W uzasadnieniu wyroku z dnia 19.08.2021 r. OSD wskazał przede wszystkim dotychczasową niekaralność, jako okoliczność łagodzącą, zaś jako okoliczność obciążającą uznał postawę obwinionego, który w toku postępowania nie usiłował pojednać się z pokrzywdzoną.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego KIRP rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w zakresie nałożonej na obwinionego kary dyscyplinarnej upomnienia jest słuszne i zgodne z treścią prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym odpowiada obowiązującemu prawu.

Z uwagi na powyższe, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie,

na podstawie art. 74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 437 § 1 kpk, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. Jednocześnie, zgodnie z art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 70⁶ ust. 2 zd. 2 Ustawy o radcach prawnych, koszty postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie pokrywa Krajowa Izba Radców Prawnych.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak na wstępie.